GAZİANTEP

Anadolu'nun ilk yerleşim merkezlerinden biri olan Mezopotamya ile Akdeniz Bölgesi'nin kesişme noktasında bulunan Gaziantep, tarihin her döneminde önemi korumuştur. Suriye, Kilis, Şanlıurfa, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Adıyaman'a komşu olan Gaziantep, tarih boyunca değişik uygarlıkların, kültürlerin ve inançların harmanlandığı bir çekim merkezi olmuştur.

Paleolitik, Neolitik, Kalkolitik, Hitit, Mitanni, Asur, Pers, Büyük İskender, Selevkoslar, Roma, Bizans, İslam, Selçuklu, Türk-İslam ve Osmanlı dönemlerini yaşayan Gaziantep, bu dönemlere ait izleri ve eserleri günümüze taşımıştır.

Şehir, uluslararası havalimanı, demiryolu ve otobana bağlı karayolları ile geniş bir ulaşım ağına sahiptir. Türkiye'nin Ortadoğu ile olan ticaretinde önemli bir merkez konumu üstlenen, kendine özgü sanayileşme modeli, yarattığı potansiyel ve artan yatırımlarla bir sanayi kenti, son yıllarda artan kültürel ve turizm altyapı yatırımları ile de turizmde öncü bir il haline gelmiştir.

Gaziantep, Kurtuluş Savaşı hatıraları, zengin tarihi ve kültürel dokusu, Zeugma Mozaik Müzesi başta olmak üzere yoğun ziyaretçi çeken müzeleri, zengin el sanatları, dünya mutfakları arasında ayrıcalıklı bir yere sahip, yıllar boyunca geleneklerinin ve yöresel damak lezzetinin zenginliğini koruyan Antep Mutfağı, ören yerleri, tarihi mekanları ile turizmin son yıllarda adından söz ettirdiği önemli merkezlerden biridir.

GAZIANTEP

Situated in one of the earliest settled areas of Anatolia, the point at which MesapotamiaSituated in one of the earliest settled areas of Anatolia, the point at which Mesapotamia meets the Mediterranean region, Gaziantep has been important in every age. The province borders Syria, Kilis, Şanlıurfa, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye and Adıyaman, and has been a center of attraction where various civilizations, cultures and beliefs have mixed throughout history.

Gaziantep has experienced the Paleolithic, Neolithic, Chalcolithic, Hittite, Mitanni, Assyrian, Persian, Alexandrian, Seleucid, Roman, Byzantine, Islamic, Seljuk, Turkish- Islamic and Ottoman periods, and preserves signs and artifacts of all these ages.

The city has an extensive transportation network with an international airport, railway, and roads linked to the motorway.

It is an industrial city which has assumed an important central position in Turkey's trade with the Middle East, developed a distinctive pattern of industrialization, created potential and increased investments and has also become a leading province in tourism with the increased investmenst in its cultural and tourism infrastructure in recent years.

With reminders of the Turkish War of independence, rich history and culture, popular museums especially the Zeugma Mosaic Museum, a wealth of handicrafts, the unique Gaziantep cuisine which has remained true to its origins and preserved the rich local flavours, ancient ruins and historical buildings, Gaziantep has made an impression as an important touristic destination in recent years.

ZEUGMA MOZAİK MÜZESİ

Müze binası Şehitkamil ilçesi Mithatpaşa Mahallesi Hacı Sani Konukoğlu Bulvarı üzerindedir. Müze teşhirinde, o dönemde kentte yaşayan insanların inançları kültürü ve günlük yaşantısını geçirdiği ortam birebir mimarisine uygun olarak sokağı, çeşmesi, duvarı ve tüm yapı taşları ile gerçek ölçüsünde ziyaretçilere sunulmaya çalışılmıştır.

Zeugma Mozaik Müzesi koleksiyonunda bulunan Roma ve Geç Antik döneme ait 2748 m^2 mozaik, 140 m^2 duvar resmi, 4 Roma dönemi çeşmesi, 20 sütun, 4 kireç taşından yapılmış heykel, tunç Mars heykeli, mezar stelleri, lahitler ve mimari parçalar restorasyonu yapılarak teşhir edilir hale getirilmiştir.

ZEUGMA MOSAIC MUSEUM

The museum located on Haci Sani Konukoğlu Bulvarı, in the Mithatpaşa District of Şehitkamil. The museum tries to Show its visitors a flavour of the lifestyle, culture and beliefs of the people living at that time in the city, by recreating their environment using full scale replicas of a Street, fountain, building walls and foundation stones, constructed according to the architecture of the time.

The Zeugma Mosaic Museum collection includes 2748 m^2 of mosaics from the Roman and Late Antique period 140 m^2 of frescoes, 4 Roman fountains, 20 columns, 4 limestone statues, a bronze Mars statue, tomb steloe, sarcophagi and architectural fragments, all restored to a condition ready for exhibition.

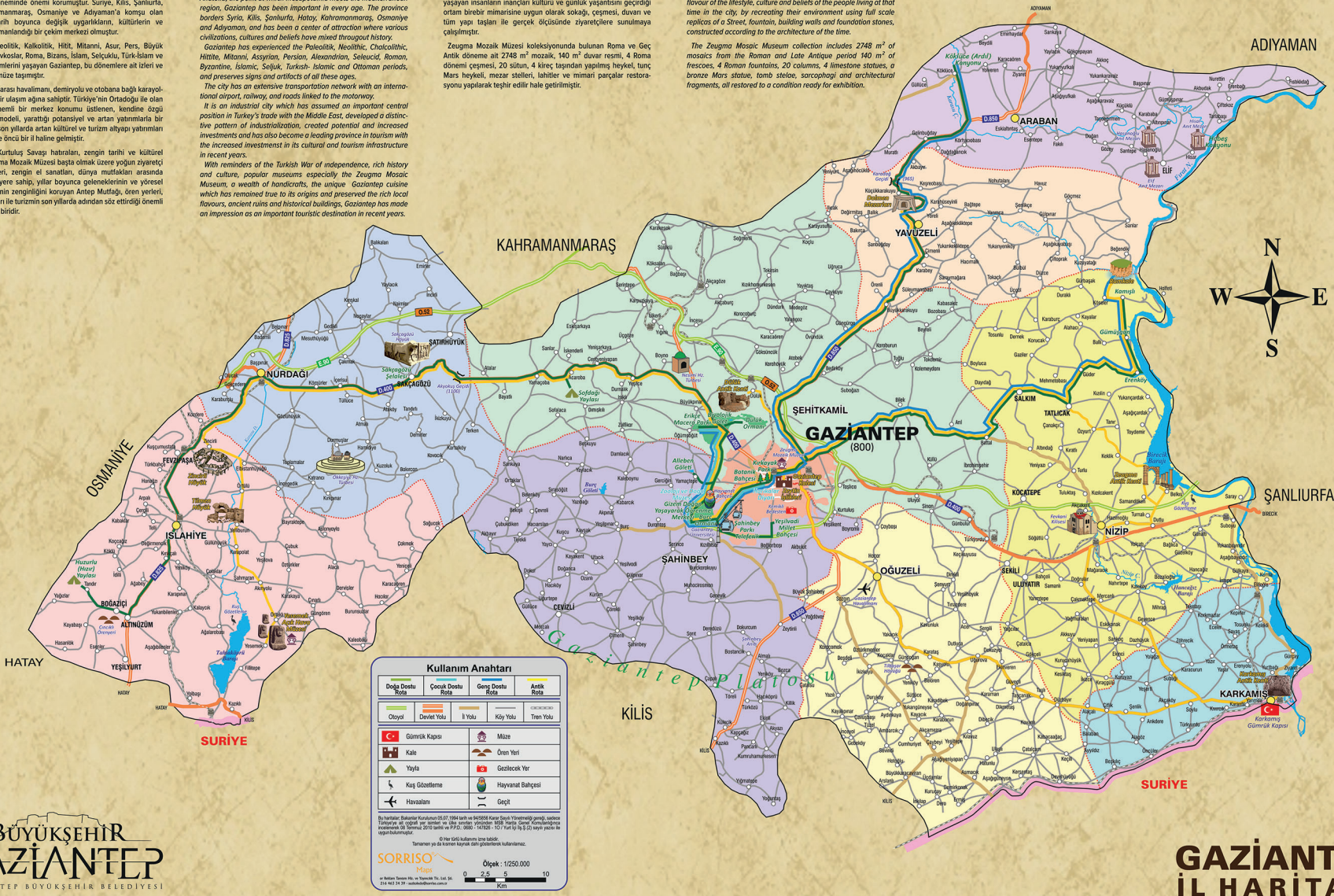

BÜYÜKŞEHİR GAZİANTEP
GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

GAZİANTEP İL HARİTASI

KÜLTÜR TURİZMİ

ZEUGMA ANTİK KENTİ

Zeugma Antik Kenti Gaziantep'in Nizip ilçesinin 10 km doğusunda yer almaktadır. Büyük İskender generallerinden 1. Selevkos Nikator M.Ö. 300'de Büyük İskender'in Fırat Nehri'ni geçtiği yerde, Selevkia Euphrates ismiyle bir kent kurmuştur. Bu kentin karşısına da eşi Apamea'nın adıyla başka bir kent kurar ve bu iki kenti köprü ile birbirine bağlar. Kent, M.Ö. 31' den itibaren Roma'ya bağlanarak adı geçit – köprü anlamında Zeugma olarak değiştirilmiştir.

Strabon'un "Mezopotamya'nın Kalesi" olarak nitelendirdiği Zeugma, Fırat Nehri'nin üzerinde Mezopotamya'ya geçişi sağlayan bir kapı niteliğinde, pek çok medeniyet için de köprü-geçit işlevi görmüş önemli bir Hellen ve Roma şehridir. Stratejik konumu nedeniyle bir askeri-kent modelinde kurulmuştur. 1993 ve 2003 yılları arasında devam eden kazı çalışmalarında, Zeugma Antik Kenti'nde, Roma döneminde var olduğu bilinen birçok villa ortaya çıkarılmıştır. Bu villaların sığ havuz, çeşme ve odaların tabanında yer alan mozaikler, teatral, mitolojik sahneler ve geometrik desenlerden oluşur.

Roma egemenliğinde en zengin dönemini yaşayan Zeugma özellikle kent yaşayanlarının konutlarında yer alan ve antik döneme ait mitoloji ve edebiyata dayalı sahnelerin yer aldığı zengin mozaikleriyle, antik dünyanın bilinmeyen yeni mitolojik ve edebi hikâyelerine ışık tutar. Zeugma Antik Kenti, Birecik Baraj Göleti sahasında kalacağı için çok uluslu kazılar yapılmış ve ortaya çıkartılan sanat değeri yüksek mozaikler Gaziantep Arkeoloji Müzesi'ne taşınmıştır. Mozaikler daha sonra 2011 yılında yapılan Zeugma Mozaik Müzesi ve Kongre Merkezine taşınarak, antik kentteki konumlarına göre teşhiri yapılmıştır. Günümüzde 12 ay boyunca kazılara devam edilip çıkarılan mozaikler yerlerinde sergilenmektedir.

DÜLÜK ANTİK KENTİ

Dülük Antik Kenti Gaziantep kent merkezinin 10 kilometre kuzeyinde yer almaktadır. Dülük, Gaziantep ilinin kuzeyinde, Antik dönemde ise güney, kuzey, doğu ve batıdan uzanan ticaret yollarının kesiştiği kavşak noktasında bulunmaktadır. Asurlular döneminde Mezopotamya'dan Kilikya'ya uzanan yolun, Helenistik ve Roma döneminde ise, Antakya ve Kilikya'dan Zeugma'ya uzanan ipek yolunun güzergâhında bulunmaktaydı. Dülük'te Keber tepesinde yapılan bilimsel kazılarda Paleotik döneme ait çakmaktaşı aletler ve bu aletlerin yapıldığı atölyeler

bulunmuştur. Bu taş aletler özgün bir karakter kazandığından literatürde "Dülükien" olarak adlandırılmıştır. Bu dönemde barınma için kullanılan bir mağara (Şarklı Keber Mağarası) da ele geçmiştir. Bu kalıntılara dayanılarak Dülük M.Ö. 600.000 yıllarına tarihlenmekte olup, dünyanın en eski yerleşimlerinden biri olarak gösterilmektedir.

Dülük, Teşup, Zeus ve Jüpiter Dolikhenos inançlarının kült merkezidir. Burada Hitit imparatorluk döneminde (M.Ö. 2.bin) gök ve fırtına tanrısı Teşup'un tapınağı mevcuttu. Teşup sol elinde şimşek demetiyle, sağ elinde çift ağızlı baltayla boğa üstünde durur halde taş üzerine kabartmaları işlenmiş, bronz heykelcikleri yapılmıştır. Hellenistik ve Roma döneminde Teşup'un işlevi aynı, fakat sadece adı Zeus ve Jüpiter olarak değişmiştir. Romalı askerler tarafından Jüpiter Dolikhenos kültü sevilip büyük saygı görmüştür. Kendilerine güç versin diye, Jüpiter Dolikhenos'un küçük heykelciklerini kolye olarak boyunlarına takan askerler, bu dini Roma'ya kadar yaymışlardır. Dünya'da bilinen yer altına inşa edilen Mitras tapınaklarının (Mithraeum) en büyüğü, Dülük'te Keber tepesinin güney eteğinde bulunmuştur. Bu tapınak iki salonlu olup, yer altı tapınağının mihrabı konumundaki merkezi nişte Tauroktoni adı verilen boğa öldürme sahnesi kabartma halinde işlenmiştir. Dülük Mitras tapınağı Gaziantep müzesi ile Almanya'dan Münster Üniversitesinin katılımlı kazıları sonucunda 1997 ve 1998 yıllarında ele geçmiştir. Anadolu'da bulunan Mitras yer altı tapınağının ilkidir. Dülük baba tepesinde, Jüpiter Dolikhenos tapınağının arşitrav parçaları ve taban döşemesine ait yassı blok taşlar az sayıda da olsa toprak üstüne yayılmıştır. Bu alanda Münster Üniversitesi tarafından kazı çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca burada Jüpiter Dolikhenos tapınağındaki görevlilere ait kaya mezarları mevcuttur. Taş basamaklarla inilen mezar girişlerinde dairevi biçimli kapak taşları, mezar içlerinde ise girlantlı lahitler mevcuttur.

KARKAMIŞ ANTİK KENTİ

Fırat' ın batı kıyısında, Türkiye Suriye sınır hattı üzerinde, Yakındoğu arkeolojisinin en önemli yerleşimlerinden biri olan Karkamış Antik Kenti yer almaktadır. Karkamış Anadolu' yu Mezopotamya ve Mısır'a bağlayan yolların kavşağında ve Fırat kıyısında önemli bir konumda olmasından dolayı istilalara ve tahriplere sahne olmuştur. İlk yerleşim izlerinin Neolitik dönemde görüldüğü Karkamış Antik Kentinde M.Ö. II. Bin yılın ortalarından itibaren Hititlerin ilgi alanında olmuştur. Hitit imparatorluğu' nun M.Ö. 12. Yüzyılın başlarına doğru yıkılışını izleyen 300 yıl içinde kurulmuş olan Geç Hitit krallıkları'nın en güçlüsü Karkamış Krallığıdır.

Karkamış, M.Ö 17. yüzyılın ikinci yarısında kent Halep ve Suriye'nin büyük kısmını ele geçiren Hititlerin etkisi altına girmiştir. Hitit İmparatorluğu'nun M.Ö. 1195 civarında yıkılmasından sonra, Karkamış bölgenin en güçlü bağımsız krallıklarından biri olmuştur. M.Ö. 717'de Asurlu II. Sargon tarafından kent yerle bir edilmiştir. Kentte yerleşim Helenistik dönem ve Roma dönemlerinde de devam ettikten sonra hızla önemini yitirerek terk edilmiştir. Yapılan kazılar sonucunda M.Ö birinci bin yıla ait çok sayıda yeni hiyeroglif Luvi yazıtı, kil tabletler, zarif, yürüyen aslan, kanatlı boğa ve kanatlı keçi-boğa rölyefli orthostatlar; mozaik tabanlar ortaya çıkarılmıştır.

Yine burada bulunan ve çoğunluğu Geç Hitit dönemine ait kabartmalar, Tanrıça Kubaba ve onun adına yapılan tören alayındaki askerlerin, rahiplerin, çeşitli hayvanları taşıyan kişilerin, uzun ve düz kılıçlarla silahlanmış prenslerin, savaş arabalarının, karışık yaratıkların, koruyucu hayvanların yer aldığı tören alayı betimlemeleriyle, MÖ birinci bin yıl başlarındaki yaşam biçimine, giysilerine ve kültürüne ışık tutmaktadır. Karkamış kabartmalarının, büyük çoğunluğu bugün Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Gaziantep Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Karkamış Antik Kenti, "Arkeopark" olarak ziyarete açılmıştır. Ayrıca antik kentten çıkarılan Hitit ve Roma dönemi taşlarından dünya barışını temsil etmek amacı ile Michelangelo Pistoletto'nun güçlü görsel ve duygusal etkiye sahip 'Üçüncü Bahçe' eseri Arkeopark girişinde sergilenmektedir.

YESEMEK AÇIK HAVA MÜZESİ VE HEYKEL ATÖLYESİ

Gaziantep'in İslâhiye İlçesi'nin Yesemek Köyü'nde yer almaktadır. Gaziantep Müze Müdürlüğü'ne bağlı olarak hizmet veren Yesemek ören yeri Gaziantep şehir merkezine 113 km, İslâhiye İlçesine ise 23 km uzaklıktadır. MÖ. 2. binin ikinci yarısı içinde bölge, Hitit egemenliğine girdikten sonra bu taş ocağı etkinliğe başlamış ve Hititlerle yeni bir işlev kazanmıştır. Burada Hititli ustaların yanı sıra Hurri usta ve sanatkârların da çalıştığı bilinmektedir. Bir ara etkinliği zayıflayan atölyede, Geç Hitit krallıkları döneminde MÖ. 9. yüzyıldan başlayarak çalışmalar yeniden

yoğunlaşmış, bu ikinci dönemde özellikle Arami ve Asur sanatı ağırlık kazanmıştır. Yesemek 100 dönümlük bir alan üzerinde kurulmuş bir heykel yapım atölyesidir. Atölye ilk kez Hitit döneminde I. Şuppilluma zamanında (MÖ1375-1335) işletmeye açılmış ve yöredeki yerli halk Huriler burada çalıştırılmıştır. Hitilerden sonraki dönemlere ait ele geçen heykellerde Asur ve Suriye etkileri de görülmektedir. Sonraki dönemlerde bu bölgeye gelen Aramiler heykellere kendi kültürlerini yansıtmışlardır. Bu nedenle de Yesemek Heykel Atölyesi çeşitli devletlerin, çeşitli kültürlerini yansıtan önemli bir merkezdir. Ancak buradaki Sam'al Krallığı MÖ.VIII.yüzyılın sonlarında Asurlular tarafından yıkıldıktan sonra heykel atölyesi önemini kaybetmiş, burada çalışanlar Yesemek'i terk etmişlerdir. Anıtsal sfenksler, ayı adam, savaş arabası, Amanos dağlarını temsil eden dağ adamları, av sahnesi kabartmaları ve mimari parçalar müzede bulunan eserler arasındadır. Yesemek Açık Hava Müzesi ve Heykel Atölyesi UNESCO geçici miras listesinde yer almaktadır.

TİLMENHÖYÜK

Tilmenhöyük, Anadolu'da Hititlerin başkenti Hattuşa' dan sonra en görkemli şehirlerinden biridir.Yapılan kazılar sonucunda tarihinin M.Ö. III. Bin yılın son döneminde büyük bir şehir olduğu anlaşılmıştır. Bu şehir yapısının en erken evresi, planı ve ortastatlı duvarları açığa çıkartılmıştır. Şehir iç ve dış kaleden oluşmuş olup, iki sur sistemiyle korunma altına alınmıştır. Kalenin surları büyük ve düzgün kesme taşlardan yapılmıştır. İnanılmaz büyüklükte ve tonlarca ağırlıktaki taşlarla yükselen surlar kentin görkemini gözler önüne sermektedir. Surlar kazamatlı duvar tekniğinde ve birbirine yaslanan masif bloklardan yapılmıştır. Kentin asıl giriş kapısı doğudadır ve iki yanı kapı aslanlarıyla korunmuştur. Yapılan kazılar sonucundaki höyüğe ait buluntular pek çok araç-gereç, çanak-çömlek, takılar, mühürler, ortastat, ziynet ve süs eşyaları olup, eski Anadolu kültürleri arasındaki bağı ve karşılıklı ilişkiyi göstermektedir. Kazılardan çıkarılan eserler Gaziantep Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

ZİNCİRLİ ANTİK KENTİ

ZZincirli Höyük Gaziantep il merkezinin batısında, İslâhiye ilçesinin 10 km. kuzeyinde yer alan bir höyüktür. Amanos Dağları'ndan doğu –batı yönünde geçit veren Beyhan Geçidi'ndeki ovada, küçük bir bataklığın batı kenarındadır. Zincirli Ören yerindeki kalıntılar eski adı Sam' al olan bir krallık kentini ve kalesini kapsamaktadır. Hitit imparatorluğunun M.Ö. 12. Yüzyıl başlarında yıkılmasının ardından kurulan Geç Hitit krallıklarından birisinin merkezi olan kent M.Ö. 920' de Aramilerin egemenliği altına girer. M.Ö. 743' de Asur'a bağlı bir devlet haline gelir. M.Ö. 725' te de imparatorluğun topraklarına katılır. Zincirlide gerçekleştirilen kazılar sonucu Zincirli (Sam'al) kentinin sarayları, önemli yapıların yer aldığı akropolisi ve dış surları ortaya çıkartılmış, kentin ilk kez, M.Ö. 1300 yıllarında surlarla çevrildiği anlaşılmıştır. Kazılardan çıkarılan eserler Gaziantep Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

RUMKALE

Gaziantep İli, Yavuzeli İlçesi, sınırları içerisinde bulunan Rumkale'ye ,Kasaba Köyü ve Halfeti üzerinde tekneler ile ulaşım sağlanmaktadır. Gaziantep şehir merkezinden 62 km, Yavuzeli İlçesinden ise 25 km uzaklıkta, Merzimen Çayı'nın Fırat Nehri ile birleştiği yerde, dik kayalar üzerindedir. Antik dönemden günümüze kadar Şitamrat, Kal-a Rhomayta, Hromklay, Ranculat, Kal-at el Rum, Kal-at el

Müslimin, Kale-i Zerrin (AltınKale)ve Rumkale gibi birçok isimle adlandırılmıştır. Kale iki beden halindedir. Birinci beden; kalenindoğu, kuzey ve batıda doğal kayalığın dik olarak yontulmasıyla, doğal sur meydana getirilerek oluşturulmuştur. İkinci beden ise bu doğal surun üstüne sert kalker kesme taşlarla sur duvarı olarak yapılmıştır. Kuzey ve doğu surlarında dikdörtgen planlı 7 burç ile kuzeyde çok sayıda mazgal pencere yer almaktadır. Kalenin güney yöndeki kayalık uzantısı 12. yüzyılda 30m. derinliğinde ve 20m. genişliğinde oyularak uçurum (hendek) haline getirilmiştir. Böylece, savunmaya yönelik olarak karayla kalenin direkt ilişkisi kesilmiştir. Kale 120m. genişliğinde ve 200 m. uzunluğunda bir alanı kaplamaktadır. Kale üzerinde Şair Aziz Nerses Kilisesi, Barşavma Manastırı, Su sarnıçları, Kuyu yapısı ve Cumhuriyet Dönemi yapıları görülmektedir. Ayrıca Rumkale karşısında cam seyir terası projesi hayata geçirilmiş olup piknik alanları, otopark alanı ve karşılama merkezi mevcuttur.

ELİF ANIT MEZAR

Elif Anıt Mezarı, Araban İlçesi'nin Elif Köyü'ndedir. Elif köyü antik Sugga kenti olup, Roma dönemi yol güzergahlarını gösteren antik haritadaki bilgilere göre Dolikhe (Dülük)-Samosata (Samsat) ile Zeugma-Samosata yollarının kesişme noktası civarındadır. Elif Anıt Mezarı da tıpkı Hisar'daki gibi kesme taştan inşa edilmiş olup, yüksek bir kaide üzerine oturan gövde ve gövde üzerini örten tonozlu bir örtü sisteminden oluşmaktadır. Anıt Mezarın gövdesini oluşturan dört hantal paye sütun yerini burada korint başlıklı sütunların üzerine oturan kemerlere bırakmıştır. Böylece yapı estetik bir görünüm kazanmıştır. Üst örtü sistemi ise piramidaldır. Elif Anıt Mezarı da M.S 2. yüzyıl sonu ile 3. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir.

HİSAR ANIT MEZAR

Gaziantep ili Araban ilçesi Hisar Köyünde bulunmakta olan anıt mezar günümüze kadar sağlam olarak gelebilmiştir. Hisar Anıt Mezarı; kesme taştan düz bir platform üzerinde inşa edilmiş olup, yüksek kare bir kaide üzerine oturan (4X4 m.) dört köşedeki korint başlıklı paye sütunlardan meydana gelen gövde ve bunun üstündeki piramidal çatıdan teşekkül etmiştir. Bu piramidal çatının üzerinde ise kare kesitli ve korint tipinde bir sütun başlığı mevcuttur. Ayrıca bu başlık üzerinde de şimdi mevcut olmayan bir heykelin bulunduğu düşünülmektedir. Hisar Anıt Mezarı 10 m. yüksekliktedir. Süsleme yönünden çok sade bir özelliğe sahip olan bu yapının kimin adına ve kim tarafından hangi tarihte inşa ettirildiği hakkında bir belge elimizde mevcut değildir. Ancak M.S. 2.yüzyıl sonu ile 3. yüzyıl başlarında yapıldığı tahmin edilmektedir.

HASANOĞLU ANIT MEZAR

Araban ilçesi Hasanoğlu Köyünde bulunmaktadır. Hasanoğlu Anıt Mezarı, kare planlı bir kaide üzerine kesme taştan inşa edilmiştir. Güney ve batı cephelerinin paye-sütun ve bunların üzerine oturan kemerlerindeki mimarisinden daha estetik ve itinalı yapıldığını anlıyoruz. Kuzey ve doğu cephelerindeki duvarların tamamı, kaidenin ise yarıya kadar olan kısmı yıkılmış olduğu görülmektedir. Bu anıt mezarın da M.S.2.yüzyıl sonu ve 3. yüzyıl başlarında yapıldığı sanılmaktadır.

DOLMEN MEZAR

Üç blok taşın çatılması ve üstlerine başka bir taşın konulmasıyla meydana gelmiştir. Dolmenler Geç Tunç Çağı' na aittir. Yöre halkı tarafından "gavrikul" (delikli taş) olarak isimlendirilen dolmenler, Karadağ'ın eteklerine dağılmış durumdadır.

AZİZ SERGİOS (GÜMÜŞGÜN) KİLİSESİ

Gümüşgün (Ehneş) köyünün yakınlarında Aziz Sergios'a atfedilmiş bir kilise bulunmaktadır. Aziz Sergios Kilisesi, Erken Bizans dönemine tarihlenmektedir. Düzgün kesme taştan yapılmıştır. Kilisenin orta nef ile kuzeyine eklenmiş bir geçit bulunmaktadır.

Kilisenin orta bölümünün doğu ucunda bir ibadet alanı bulunmaktadır. Üzerinde kornişlerin bulunduğu yarım daire bir kemer orta bölümle ibadet alanını ayırmaktadır. İbadet alanı yedigen dış yüzlü yarım daire apsis ile sonlandırılan korniş üzerinde bir tonoza sahiptir. Kilisenin güney duvarında Süryanice bir yazıt vardır. Yazıtta Hristiyan ve Müslüman tarihine ilişkin, özellikle de Hristiyanlığı tehdit eden son zamanlara ait önemli olaylar kaydedilmiştir. Yazıt, kilisenin 780 yılından önce inşa edildiğini göstermektedir.

DOĞA TURİZMİ

SOF YAYLASI

Güneydoğu Torosların uzantısı olan Sof Dağları'nın üzerinde bulunan Sofdağı Yaylası, Gaziantep'e 32 km. uzaklıktadır. Gaziantep şehir merkezine yakın olmasından dolayı hafta sonları yoğun ziyaretçi almaktadır. Yaylanın 3 km. öncesindeki Sof Alıcı Köyü'ne kadar yol asfalt olup, köyden yaylaya kadar olan yol ise stabilizedir. Sofdağı Yaylası; Gaziantep Platosu'nu yüksekten seyretmek, doğa ile baş başa kalmak, gürültüsüz, kuş sesleri ve su şırıltıları arasında doğa yürüyüşü, kamp ve piknik yapmak için ideal bir yerdir.

Sof Dağları'nın en yüksek tepesi olan ve adına Kepekçi Tepesi denilen yerde, oksijen miktarı son derece yüksek olup, havası çok temizdir ve insan sağlığı için faydalı ve ideal bir yerdir. Sofdağı Yaylası'nın batısında küçük bir kaynağı bulunan Sofdağı içmesi, hafta sonlarında yakın yerleşimlerden gelenlerce ziyaret edilmektedir. Kaynaktan çıkan şifalı suyun çok az olmasına rağmen yöre halkı tarafından birçok iç ve cilt hastalıklarına iyi geldiği söylenmektedir.

Sofdağı yöresinde böcekler dahil 124 çeşit hayvanın yaşadığı, 96'sı tıbbi, 11'i baharatlı, 10'u çalı ve çit, 26'sı soğanlı, 12'si ağaç, 19'u meşe olmak üzere toplam 267 tür canlı bitkinin yetişmekte olduğu tespit edilmiştir. Sofdağı ve çevresinde 20'nin üzerinde tatlı su kaynağı bulunmaktadır. Gerdek Pınarı, Cennet Pınarı ve Börek Pınarı bunlardan bazılarıdır. Sofdağı Yaylası yıllardan beri köylüler tarafından ve azda olsa yaz aylarında piknik yapmak için şehirden giden insanlarca kullanılmaktadır.

HUZURLU YAYLASI

Her mevsim yeşillikler içinde bulunan Huzur Yaylası İslahiye'nin Altınüzüm Mahallesi'nin 20 km. batısında Amanos Dağlarının tepesinde bulunmaktadır. Deniz seviyesinden yüksekliği ortalama 1300-1500 m dir. Huzur Yaylası belli başlı beş tepeden oluşmuş bir yayla sistemidir. Yayla alanında Bileydik, Kabaklık, Kozluk ve Kansız dereleri olmak üzere dört büyük dere bulunmakta ve bu derelerin yaylaları çevreleyen tepelerdeki kar suyunun beslemesi ile yıl boyunca akmaktadır. Yaylanın topografik yapısı oldukça engebeli ve dik yamaçlardan oluşur. Bu yamaçların arasında derelerin oluşturduğu derin vadiler bulunur.

Yeşilin her tonunun görülebileceği ve gökyüzünün mavisiyle buluştuğu Huzur Yaylası 15.12.1984 tarih ve 94/6345 Bakanlar Kurulu kararıyla Turizm Merkezi olarak ilan edilmiştir. Burada dikkat çekici olan; bakanlık tarafından yayla turizm merkezi ilan edilen 26 yayla arasında Karadeniz Bölgesinde yer almayan üç yayladan biri olmasıdır. Yaylanın ismi halk arasında Hınzır tabir edilen domuzların, alanda yoğun olması sebebiyle ''Hınzırlı Yaylası '' olarak bilinmekte beraber son yıllarda Huzur, Huzurlu, Hızırlı gibi isimlerle de anılmaktadır

Zengin bir bitki örtüsüne sahip Huzurlu Yaylası'nda 86 familya ve 332 cinse ait toplam 714 bitkinin tespiti yapılmıştır. Bu bitkilerde 29' u nadir rastlanan türlerden olmak üzere toplam 119 çeşittir. Belli mikroklimatik alanların varlığı Huzurlu Yaylasında bu zengin floranın çeşitliliği artmış ve bunun sonucu olarak, tespit edilen 714 bitkinin 560 tanesinin Gaziantep ili bitki örtüsü için yeni kayıt olduğu belirlenmiştir. Huzurlu Yaylası, andız, katran ardıcı, köknar, sedir, kızılçam,

karaçam, porsuk ağacı, akça ağaç, menengiç, sumak,duvar sarmaşığı, Toros kızılağacı, kevge, şimşir, kebele, hanımeli, iğ ağacı, pamuk otu, kızılcık, gürgen, fındık, kayacık, sandal ağacı, geven, kayışkıran, erguvan, yabani, sinameki, korigen, katır tırnağı, kayın ağacı, meşe, ceviz, çalba, kekik, ökseotu, incir, çiçekli dişbudak ağacı, zeytin, şekerci boyası, doğa çınarı, pişik geveni, ak asma, barut ağacı, badem, mahlep, dağ muşmulası, alıç, elma erik, ahlat, yaban armudu, kuşburnu, böğürtlen, titrek kavak, ak söğüt, söğüt, boz söğüt, ayı fındığı, defne, karaağaç ve silcan gibi zengin bir floraya ev sahipliği yapar.

Huzur Yaylası rengarenk kır çiçekleri, büyüleyici güzellikteki manzaraları yanı sıra buz gibi suları, pırıl pırıl güneşi ve bol oksijenli havası ile insanların doğayla iç içe olabileceği, kuş sesleri ve su şırıltıları arasında sağlıklı yaşam için doğa yürüyüşü, doğayı keşfetme ve inceleme gezileri kamp ve piknik gibi aktivitelerin yapılabileceği insan eliyle boğulmamış doğasıyla ideal bir yayladır. Yolu asfalt olan huzur yaylasına günü birlik gidileceği gibi kamp kurma olanakları da mevcuttur.

SAKÇAGÖZÜ ŞELALESİ

Gaziantep'in Nurdağı ilçesine 20 km uzaklıkta ve Gaziantep- Adana karayolunun 42. Km. sinde bulunan Sakçagözü Şelalesi dağın zirvesinden kaynak suları ile beslenerek Sakçagözü Ovası'na akmaktadır. Doğa tutkunları ve fotoğraf sanatçılarının uğrak yeri olan Sakçagözü Şelalesi mağaralar üzerinden akarak

görsel bir şölen oluşturmaktadır. Sakçagözü Şelalesi yaklaşık 71 metre yükseklikten ve 4 farklı kaynaktan akmaktadır.

KÖKLÜCE (ARDIL KANYONU)

Gaziantep kent merkezine 77 km, Araban İlçesine ise 10 km uzaklıkta yer alan kanyon tarihi ve doğal güzellikleri ile doğa severlerin ve spor tutkunlarının uğrak yerlerinden biridir. Ardıl Çayının içinden geçtiği kanyon tarih süreç içinde değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış bir bölge olup, kireç taşından oluşmuş Zencirli, Güngörmez, Davullu, Geyikli, Direkli, Kapaklı, Soğuk mağaraları doğal güzellikleri ile dikkat çekmektedir.

Spor tırmanış rotaları ve doğal tırmanışa uygun uzun kaya duvarları her yıl bahar ve yaz mevsimlerinde yerli ve yabancı doğa ve dağcılık tutkusu olan turistleri bölgeye çekmektedir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin desteklediği tırmanış festivalleri düzenlenen kanyon tırmanış açısından zengin ve özgün bir rotaya sahip.

Kanyonun masif kayası, geleneksel tırmanış açısından dik ve zor etaplar sunmakla beraber 30 m ila 60 m arasında pek de kolay olmayan rotalar bulunmaktadır.

HABEŞ KANYONU

Gaziantep'in Araban ilçesinde bulunan Habeş Kanyonu bölge halkı tarafından Habeş Deresi olarak adlandırılmaktadır. Tarih, doğa ve macera tutkunlarının cazibe alanlarından biri olan Habeş Kanyonu 8650 metre uzunluğa sahiptir. Tabiat harikası olan Habeş kanyonu doğa yürüyüşü ve kamp yapmanın yanı sıra fotoğraf sanatçılarının da vazgeçmediği alanlardan biridir. Tarih, doğa ve macera üçgeni olan Habeş kanyonu içerisinde Roma ve Hitit dönemi eserler, mağaralar, doğa sporu için uygun alanlar bulunmaktadır.

Tarih boyunca çeşitli medeniyetlerin geçiş güzergahlar arasında bulunan Roma Dönemi'ne ait Septimius Severus Köprüsü'nün hemen ardından Habeş Kanyonu 4 bölüme ayrılıyor. Başlangıç noktasıyla başlayan 1'inci bölümü, doğa yürüyüşlerinde deneyim sahibi olmayanların için ilk dönüş noktası, malzeme bilgisi ve aşırı eğimli arazide yürüyüş tecrübesi olmayanlar için dönüş noktası, Tecrübeli katılımcılar için bitiriş noktası takip ediyor.

Birecik Barajı sularının yükselmesinden dolayı kanyonun içinden akan suyun 5-6 metre boyunca yükselmesi nedeniyle ilçeye bağlı Hisar Kırsal Mahallesi'nden Habeş Kanyonu'nun Fırat Nehri ile birleştiği uç bölgesine yüründüğünde en yüksek noktasından kanyonun doğal güzelliklerinin tümü görülebiliyor. Kanyonun en derin bölgeleri ise burada bulunuyor. Kanyonun içinden akan derenin kenarlarında meşe, menengiç, dikenli meşe ve çınar ağaçları yer alırken ziyaretçilere suyun derin olan kısımlarında yüzme şansı da tanınıyor. Patika yol, kanyonun muhtelif bölgelerinde derenin karşı tarafına geçme şansı sunuyor.

Kanyon gezisinde ziyaretçilerin güzergâhlarını biraz uzatması halinde geçmiş dönemlerde insanların konakladığı At Mağarası'nın bulunduğu bölgede gezinti yapılabiliyor. Ziyaretçi ekibinin ortalama yürüyüş mesafesi, 8 kilometre olup rehber eşliğinde gerçekleştirilmektedir.

İDİLLİ VADİSİ

Gaziantep'in İslâhiye İlçesi'nde Amanos Dağları eteklerinde yer alan İdilli Vadisi ilçe merkezine 7 km uzaklıkta bulunmaktadır. Doğaseverler, fotoğrafçılar ve kent hayatının stresinden uzaklaşmak isteyenler için ideal bir yer olan İdilli Vadisi zengin bitki örtüsü ve doğal güzelliği ile dikkat çekmektedir. İdilli Vadisi billur suların aktığı ve sonbaharda sarı ve yeşilin bütün tonlarını yansıtan farklı türdeki ağaçlarıyla doğa yürüyüşü yapmak ve kartpostallık görüntü yakalamak isteyenler için doğal bir plato sunmaktadır.

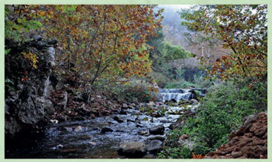

İNANÇ TURİZMİ

HZ. UKKAŞE TÜRBESİ

Gaziantep'in Nurdağı ilçesine bağlı Durmuşlar Köyü'nde meftun bulunan ve Peygamber Efendimizin cennetle müjdelediği sahabelerden olan Hz. Ukkaşe'nin türbesi yapılan restorasyon çalışmalarının ardından ziyarete açılmıştır. Türbenin restorasyon aşamasında 400 kişilik yeni cami, şadırvan, taş revaklar, 17 adet dükkan, 1 adet danışma ofisi, 74 araçlık kapalı otopark, 36 kabinlik erkek-kadın tuvaletler ve abdest alma yerleri, kesimhane, 1 adet küçükbaş hayvan ahırı, 2 adet yaşlı ve engelliler için asansör kuleleri, aşevi, imam evi, erkek-kadın yemekhanesi, 250 metrekarelik kafeterya ve seyir terası, 33 adet kamelya, 25 bin metrekare peyzaj ve çevre düzenlemesi uygulaması ve 16 bin metrekare sert zemin düzenlemesi yapılmıştır. Hz. Ukkaşe'nin Peygamber Efendimizin nübüvvet mührünü öpen tek sahabe olduğunu ve Peygamber Efendimizin yapmış olduğu bütün savaşlarda yer aldığı, Gaziantep'in fetih edilmesinde buraya kadar gelip burada şehit olan bir sahabe olduğu bilinmektedir.

HZ. SA'D BİN EBU VAKKAS TÜRBESİ

Sa'd bin Ebu Vakkas Hazretlerinin türbesi Gaziantep'in Araban ilçesinde ziyaret köyünün kuzeydoğusundaki mezarlığın yanı başında yer alır. Türbenin ön avlusunda da 24 sahabenin mezarı olduğu rivayet edilmektedir. Halk arasında Seydi Vakkas Hazretleri olarak bilinen zat, hayatta iken cennetle müjdelenen on sahabe arasında yer alır. Ashab-ı Kiram'ın büyüklerindendir. Peygamber efendimizin (s.a.v) duasına mazhar olmuş büyük islam kumandanıdır. Sa'd bin Ebu Vakkas (r.a) Hz. Peygamber, Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer zamanında yapılan bütün seferlere katılmıştır. Hz. Ömer döneminde İran ve Irak'ı fethetmek için İslam Orduları Komutanı olarak görevlendirilmiştir. Tarihi kaynaklara göre Sa'd bin Ebu Vakkas bu seferler esnasında Ziyaret Tepesi diye bilinen bu tepede karargâh kurmuş, Bizans orduları ile savaşmış ve zafer kazanmıştır. Bu türbe, Sa'd Bin Ebu Vakkas Hazretlerinin makamıdır. 675 yılında Medine'de vefat etmiştir. Kabri, Medine'deki Cennet'ül Baki mezarlığındadır.

KARAÇOMAK TÜRBESİ

Karaçomak'ın Gaziantep'teki türbesi Karaçomak köyünün 1 kilometre güneydoğusundaki Sazgın ve Yazı köyü ovalarına hâkim Karaçomak adı ile anılan tepe üzerindedir. Türbede medfun olan Karaçomak'ın Halife Hz. Ömer zamanında İslam dinini yaymak üzere bölgeye gelerek şehit düşen bir sahabe olduğu rivayet edilmektedir.

Kesme taştan inşa edilen türbeye kuzeyden girilmektedir. İbadet odası ve sanduka odası olarak iki kısımdan oluşmaktadır. İbadet mekânı kare planlıdır, üstünün kubbe ile örtülü olduğu duvar köşelerinin üst kısımda görülen mukarnaslardan anlaşılmaktadır. Bu mekânın sağında ve solunda iki kemer mevcuttur. Soldaki kemer küçük taşlarla örülmüş, sağdaki ise üstü tonozlu örtülü sanduka odasına geçişi sağlamaktadır.

HZ. NESİMİ TÜRBESİ

Seyyid Nesimi 14. yüzyılda yaşamış şair ve tasavvuf ehli birisidir. Doğum yeri kesin olarak bilinmemektedir. Nesimi 1418 yılında öldürülmüştür. Kabri Halep'te kendi adıyla anılan bir tekkede bulunmaktadır. Nesimi'ye atfedilen makam Gaziantep'in merkez Şehitkamil ilçesi Aktoprak beldesindedir. Türbenin bulunduğu alan ağaçlandırılarak güzel bir görüntü oluşturulmuştur. Türbe, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Koruma Uygulama Denetim Birimi (KUDEB) tarafından 2017 yılında restore edilmiştir.